

MBV-002-002408

Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May - 2018

Accounting & Taxation - V

Faculty Code : 002

Subject Code : 002408

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલ છે.

(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

1 બેડલક લિમિટેડનું તા. 31-12-2016ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. 20
તે આ તારીખે સ્વૈચ્છિક વિસર્જનમાં જાય છે.

પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
દરેક રૂ. 100ના તેવા 14%ના		જમીન - મકાન	21,00,000
12,000 પ્રેફરન્સ શેર	12,00,000	મશીનરી	9,60,000
'A' ઇક્વિટી શેર દરેક		રોકાણો	4,50,000
રૂ. 100ના શેરદીઠ		સ્ટોક	4,20,000
રૂ. 80 ભરપાઈ	9,60,000	દેવાદારો	3,67,500
'B' ઇક્વિટી શેર દરેક		રોકડ અને બેન્ક સિલક	1,72,500
રૂ. 100ના શેરદીઠ		નફા અને નુકસાન ખાતું	4,80,000

MBV-002-002408]

1

[Contd....

રૂ. 60 ભરપાઈ	5,40,000	પ્રાથમિક ખર્ચ	1,50,000
'C' ઈક્વિટી શેર દરેક			
રૂ. 100ના શેરદીઠ			
રૂ. 40 ભરપાઈ	2,40,000		
10%ના ગીરો ડિબેચર	12,00,000		
ડિબેચર ચઢત વ્યાજ	60,000		
લેણદારો	9,00,000		
	51,00,000		51,00,000

મિલકતોની ઉપજ :

જમીન - મકાન રૂ. 16,98,000

સ્ટોક રૂ. 4,09,000

મશીનરી રૂ. 4,65,000

દેવાદારો રૂ. 2,00,000

કુલ લેણદારો રૂ. 60,000 પસંદગીના લેણદારો છે. આ ઉપરાંત રૂ. 4,50,000ના લેણદારોને ત્યાં રોકાણો ગીરવે છે, તેમણે રૂ. 4,68,000માં વેચ્યા અને વધારો લિક્વિડેટરને પરત કર્યો. રૂ. 1,50,000ના લેણદારોને 20% ઓછા, રૂ. 90,000ના લેણદારોને 30% ઓછા અને બાકીનાને પૂરા ચુકવ્યા. ડિબેચર હોલ્ડરોને તા. 30-6-2017ના રોજ નાણાં ચુકવ્યા. લિક્વિડેશન ખર્ચ રૂ. 34,140 થયો. લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું તેણે ઉપજાવેલ રકમના 1% લેખે [સંપૂર્ણ સલામત લેણદારો પાસેથી મળેલ વધારા સિવાય] અને બિનસલામત લેણદારોને ચુકવેલ રકમનાં 2% લેખે [પસંદગીના લેણદારો સિવાય] ગણવાનું છે.

લિક્વિડેટરનું છેવટનું પત્રક તૈયાર કરો અને જરૂરી ગણતરી દર્શાવો.

અથવા

1 અનલક્કી લિ. તા. 31-12-2016ના રોજ સ્વૈચ્છિક વિસર્જનમાં જાય છે. 20

તા. 31-12-2016ના રોજનું કંપનીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
10%ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી		જમીન - મકાન	15,00,000
દરેક રૂ. 100 લેખે	2,00,000	ફર્નિચર	70,000
		રોકડ	64,400
'A' ઇક્વિટી શેર દરેક		સ્ટોક	29,600
રૂ. 100 લેખે, શેરદીઠ			
રૂ. 90 ભરપાઈ	3,60,000		
'B' ઇક્વિટી શેર દરેક			
રૂ. 100 લેખે, શેરદીઠ			
રૂ. 50 ભરપાઈ	2,00,000		
6%ના ડિબેન્ચર્સ	4,00,000		
ડિબેન્ચર્સનું બાકી વ્યાજ	24,000		
લેણદારો (ફર્નિચરના તારણપર)	80,000		
અન્ય લેણદારો	4,00,000		
	16,64,000		16,64,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વિસર્જન ખર્ચ રૂ. 16,800 થયો.
- (2) પ્રેફરન્સ શેર ડિવિડન્ડ એક વર્ષનું ચુકવવાનું બાકી છે.
- (3) મિલકતોની ઉપજ :

જમીન - મકાન	રૂ. 9,20,000
ફર્નિચર	રૂ. 60,000
સ્ટોક	રૂ. 20,000
કુલ	રૂ. 10,00,000

(4) લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું :

- * રોકડ સિવાયની મિલકતની ઉપજ પર 2% લેખે.
- * પસંદગી સિવાયના બિનસલામત લેણદારોને ચુકવેલ રકમ પર 2% લેખે.
- * ઈકિવટી શેર હોલ્ડરોની કાયદેસરની વધુમાં વધુ જવાબદારીમાંથી થયેલી બચત પર 25% લેખે.

(5) ઉપરના અન્ય લેણદારોમાં નીચેના સમાયેલા છે :

- * કર્મચારી અનિલને મહિને રૂ. 6,000 લેખે ત્રણ માસનો બાકી પગાર
- * કર્મચારી બકુલને મહિને રૂ. 7,000 લેખે ત્રણ માસનો બાકી પગાર
- * કર્મચારી ચેતનને મહિને રૂ. 3,000 લેખે પાંચ માસનો બાકી પગાર
- * કામદારની ગ્રેજ્યુઈટી રૂ. 1,00,000.

(6) બધી જ ચુકવણી તા. 31-1-2017ના રોજ કરવામાં આવી.

લિક્વિડેટરનું છેવટનું આવક - જાવક દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો અને જરૂરી ગણતરી દર્શાવો.

2 ગુજરાત સ્ટોર્સ બરોડાની એક શાખા વોશિંગ્ટન, યુ.એસ.એ. માં છે. જેનું 20 ચલણ ડોલર [\$] છે. તા. 31-3-2017ના રોજનું તેનું કાર્યું સરવૈયું નીચે મુબજ છે :

વિગત	ઉધાર \$	જમા \$
મુખ્ય ઓફિસનું ખાતું	-	70,000
ખરીદી	2,70,000	-
સ્ટોક (તા. 01-04-2016ના રોજ)	42,000	-
દેવાદારો	11,000	-
રોકડ-બેન્ક	5,000	-
કમ્પ્યુટર્સ	10,000	-
ફર્નિચર	3,000	-
મકાન	9,000	-
વેચાણ	-	3,80,000

માલપરત	10,000	7,000
પરચુરણ આવકો	—	30,000
લેણદારો	—	10,000
આવકમાલ ગાડાભાડું	5,500	
વહીવટી ખર્ચા	60,000	
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	71,500	
કુલ	4,97,000	4,97,000

વધારાની માહિતી :

- (1) આખર સ્ટોક 60,000 \$ છે.
- (2) ઘસારાની જોગવાઈ કમ્પ્યુટર્સ, ફર્નિચર અને મકાન પર 30%, 10% અને 10% કરો.
- (3) મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે શાખા ખાતાની ઉધાર બાકી રૂ. 45,50,000 હતી.
- (4) વિનિમય દર નીચે મુજબ ધ્યાનમાં લેવાનો છે :
 - તા 01-04-2016ના રોજ 1 \$ = રૂ. 64
 - તા. 31-03-2017ના રોજ 1 \$ = રૂ. 66
 - સરેરાશ વિનિમય દર ના રોજ 1 \$ = રૂ. 65

ઉપરની માહિતી પરથી બરોડા મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે તા. 31-3-2017ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું વેપાર ખાતું અને નફા-નુકસાન ખાતું અને તે જ તારીખનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

- 2 અમદાવાદની એક શાખા રાજકોટમાં છે. મુખ્ય ઓફિસ શાખાને મૂળ કિંમતે 20 માલ મોકલેલ છે. શાખા મળેલી રોકડ તે જ દિવસે બેન્કડ્રાફ્ટથી મુખ્ય ઓફિસને મોકલી આપે છે. શાખાના બધા જ ખર્ચા મુખ્ય ઓફિસેથી ચુકવાય છે, પરંતુ પરચુરણ ખર્ચની ચુકવણી કરવા માટેની પેટા રોકડ મુખ્ય ઓફિસ તરફથી દરેક મહિનાની શરૂઆતમાં શાખાને રૂ. 600 મોકલાય છે :

વિગત	01-04-2016	31-03-2017
દેવાદારો	1,60,000	2,40,000
પેટા રોકડ	1,600	1,200

ફર્નિચર	(?)	1,08,000
માલનો સ્ટોક	48,000	1,52,000
અગાઉથી ચુકવેલ વીમો	1,600	1,200
ચુકવવાની બાકી મજૂરી	800	400

વર્ષ દરમિયાનના વ્યવહારો :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
શાખાને મોકલેલ માલ	7,20,000	શાખા વતીથી ચુકવાયેલ ખર્ચા :	
શાખાએ પરત કરેલ માલ	48,000	મજૂરી	4,800
ગ્રાહકોએ પરત કરેલ માલ	18,000	ભાડું	8,000
ઉઘરાણી (જેમાં ઘાલખાધ		પગાર	24,000
પરતનાં રૂ. 4,000		વીમો	12,000
સમાયેલ છે.)	4,04,000	પેકિંગ ખર્ચ	10,000
આપેલ વટાવ	2,000		
માંડી વાળેલ ઘાલખાધ	1,200		
રોકડ વેચાણ	1,63,600		

ફર્નિચર પર 10% ઘસારો કપાયેલ છે. ઉપરની વિગતો પરથી મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે શાખા ખાતું, શાખાનું વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતું જરૂરી ગણતરી સાથે તૈયાર કરો.

૩ નીચેની વિગતો પરથી સામાન્ય ખાતાવહીમાં વેચાણ ખાતાવહી હવાલા ખાતું 15 અને ખરીદ ખાતાવહીમાં સામાન્ય ખાતાવહી હવાલા ખાતું તૈયાર કરો :
તા. 01-04-2016ના રોજની બાકીઓ :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
દેવાદારો ઉધાર બાકી	4,90,000	લેણદારો જમા બાકી	5,70,000
લેણદારો ઉધાર બાકી	16,000	દેવાદારો જમા બાકી	13,000

વર્ષ 2016-17 દરમિયાનના વ્યવહારો :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
વેચાણ	7,92,000	લેણદારોએ નામંજૂર કરેલ	
ખરીદી	6,80,000	વટાવ	4,000
દેવાદારો પાસેથી મળેલ		વેચાણ માલ પરત	9,000
રોકડ	2,44,000	ખરીદ માલ પરત	21,000
લેણદારોને ચુકવણી	3,62,000	મળેલ લેણીહૂંડી	2,40,000
નકારાયેલ લેણીહૂંડી	21,000	સ્વીકારેલ દેવીહૂંડી	1,20,000
દેવાદારોને મંજૂર કરેલ		દેવાદારોને ચુકવેલ	
વટાવ	13,000	રોકડ	9,000
દેવાદારોને મંજૂર કરેલ વટાવ		લેણદારો પાસેથી મળેલ	
પાછળથી નામંજૂર કર્યો	6,400	રોકડ	12,000
મળેલ વટાવ	24,500	વેચાણ શેરો કરેલ લેણીહૂંડી	
માંડી વાળેલ ઘાલખાધ	9,200	લેણદારોને આપી	48,000
ઘાલખાધ પરત	8,000	વેચાણ શેરો કરેલ	
દેવાદારોની ખાતાવહીમાંથી		લેણીહૂંડી નકારાઈ	28,000
લેણદારોની ખાતાવહીમાં		લેણદારોની ઉધાર બાકી	
ફેરબદલી	2,80,000	(તા. 31-03-2017 ના રોજ)	4,000
દેવાદારોની જમાબાકી			
(તા. 31-03-2017ના રોજ)	4,000		

અથવા

૩ નીચેની વિગતો પરથી સામાન્ય ખાતાવહીમાં ખરીદ ખાતાવહી હવાલા ખાતું 15
 અને વેચાણ ખાતાવહીમાં સામાન્ય ખાતાવહી હવાલા ખાતું તૈયાર કરો :
 તા. 01-04-2016ના રોજની બાકીઓ :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
દેવાદારો ઉધાર બાકી	3,50,000	દેવાદારો જમા બાકી	6,400
લેણદારો ઉધાર બાકી	4,000	લેણદારો જમા બાકી	5,50,000

વર્ષ 2016-17 દરમિયાનના વ્યવહારો :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
ઉધાર ખરીદી	5,04,000	દેવાદારોની ખાતાવહીમાંથી	
ઉધાર વેચાણ	5,64,000	લેણદારોની ખાતાવહીમાં	
વેચાણ માલ પરત	4,000	ફેરબદલી	2,48,400
રોકડ વેચાણ	1,00,000	લેણદારોને ચુકવેલ રોકડ	2,54,000
ખરીદ માલ પરત	14,000	મળેલ લેણીહૂંડીઓ	34,000
રોકડ ખરીદી	55,000	નકારાયેલ લેણીહૂંડીઓ	4,000
માંડીવાળેલ ઘાલખાધ	4,200	સ્વીકારેલ દેવીહૂંડીઓ	1,48,000
દેવાદારોને મંજૂર કરેલ વટાવ		દેવાદારોને આપેલ વટાવ	4,200
પાછળથી નામંજૂર કર્યો	2,000	દેવાદારો પાસેથી મળેલ રોકડ	1,40,000
દેવાદારોને આપેલ રોકડ	500	લેણદારો તરફથી મળેલ વટાવ	20,000
		ઘાલખાધ અનામત	10,000

4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ)

15

- (1) ટ્રેઝરી
- (2) કોમ્પ્યુટરાઈઝડ હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદાઓ
- (3) કોમ્પ્રોલર અને ઓડિટર જનરલ ઓફ ઈન્ડિયા
- (4) કમ્પ્યુટરાઈઝડ હિસાબી પદ્ધતિની મર્યાદાઓ
- (5) ઈન્ડિયન ઓડિટ અને એકાઉન્ટસ વિભાગની વિવિધ શાખાઓ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figures to the right side indicate marks.
 (2) Show necessary calculations as a part of answer.

- 1 Following is the Balance Sheet of Unlucky Ltd. as on **20**
 31-12-2016 It went into voluntary liquidation on that date.

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
12,000 14% Pref.		Land & Bldg.	21,00,000
Shares of 100 each		Machineries	9,60,000
fully paid up	12,00,000	Investments	4,50,000
'A' type of 'Equity		Stock	4,20,000
shares of 100 each,		Debtors	3,67,500
Rs. 80 paid up	9,60,000	Cash and Bank bal.	1,72,500
'B' type of Equity		Profit & loss A/c	4,80,000
shares of Rs. 100		Preliminary Exp.	1,50,000
each, Rs. 60 paid up	5,40,000		
'C' type of Equity			
shares of 100 each			
Rs. 40 paid up	2,40,000		
10% secured			
debentures	12,00,000		
Accrued interest	60,000		
Creditors	9,00,000		
	51,00,000		51,00,000

Assets realized :

Land and Bldg.....	Rs. 16,98,000
Stock	Rs. 4,09,000
Machineries	Rs. 4,65,000
Debtors	Rs. 2,00,000

Out of total creditors, Rs. 60,000 are preferential creditors. Besides creditors of Rs. 4,50,000 are secured by investment which they sold for Rs. 4,68,000 and handed over the surplus to the liquidator. Creditors of Rs. 1,50,000 were paid 20% less, creditors of Rs. 90,000 were paid 30% less and others were paid in full. Debenture holders were paid on 30-6-2017. Liquidation expenses amounted to Rs. 34,140. Liquidator was entitled to get remuneration at 1% of the amount realized by him [Except surplus returned by fully secured creditors] and 2% of the amount paid to unsecured creditors [other than preferential creditors].

Prepare the final statement of the liquidator and show necessary calculations.

OR

- 1 Unlucky Company went into voluntary liquidation on 31-12-2016. The Balance Sheet of the company as on 31-12-2016 is as under : **20**

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
10% Pref. Share		Land and Buildings	15,00,000
Capital of Rs. 100 each	2,00,000	Furniture	70,000
'A' Equity Shares of Rs. 100 each, Rs. 90 paid up	3,60,000	Cash	64,400
'B' Equity Shares of Rs. 100 each, Rs. 50 paid up	2,00,000	Stock	29,600
6% Debentures	4,00,000		
Unpaid interest on debentures	24,000		
Creditors (mortgaged on furniture)	80,000		
Other Creditors	4,00,000		
	16,64,000		16,64,000

Additional information :

- (1) Liquidation expenses Rs. 16,800.
- (2) Dividend on preference shares is in arrears for one year.
- (3) Assets realized :
Land & Building	Rs. 9,20,000
Furniture	Rs. 60,000
Stock	Rs. 20,000
Total	<u>Rs. 10,00,000</u>
- (4) Remuneration to liquidator :
- * 2% on the assets realized other than cash.
 - * 2% on amount paid to unsecured creditors except preferential creditors.
 - * 25% on savings realized from maximum legal liabilities of equity shareholders.
- (5) The above other creditors included the following :
- * Three months' salary at Rs. 6,000 per month of employee Anil
 - * Three month' salary at Rs. 7,000 per month of employee Bakul
 - * Five months' salary at Rs. 3,000 per month of employee Chetan
 - * Workmen's gratuity Rs. 1,00,000.
- (6) All payments were made on 31-1-2017.

Prepare Liquidator's Receipts and Payment Statement with necessary calculations.

2 Gujarat Stores of Baroda has a branch in Washington, **20**
U.S.A. Its currency is U. S. Dollar [\$]. The following is the
Trial Balance of it as on 31-3-2017 :

Particulars	Debit \$	Credit \$
Head Office Account	–	70,000
Purchase	2,70,000	–
Stock (As on 01-04-2016)	42,000	–
Debtors	11,000	–
Cash and Bank	5,000	–
Computers	10,000	–
Furniture	3,000	–
Building	9,000	–
Sales	–	3,80,000
Goods Return	10,000	7,000
Sundry Incomes	–	30,000
Creditors	–	10,000
Carriage Inward	5,500	
Administrative expenses	60,000	
Selling and Distribution expenses	71,500	
Total	4,97,000	4,97,000

Additional Information :

- (1) Closing stock was valued at 60,000 \$.
- (2) Make provision of depreciation on computers, furniture and building at 30%, 10% and 10% respectively.
- (3) The debt balance of branch account was Rs, 45,50,000 in the books of head office.
- (4) The Exchange rates are as under :
 - As on 01-04-2016 1 \$ = Rs. 64
 - As on 31-03-2017 1 \$ = Rs. 66
 - Average Rate 1 \$ = Rs. 65

From the above information, prepare Branch Trading Account, Profit & Loss Account for the year ended on 31/03/2017 and Balance Sheet as on that date.

OR

- 2 Ahmedabad head office has a branch in Rajkot. Head office sends goods to branch at cost price. Branch has given the instruction that branch has to deposit day to day cash in the bank account of H.O. by bank draft. H.O. pays expenses of branch directly and gives petty cash of Rs. 600 in the beginning of every month to branch for miscellaneous expenses :

Particulars	01-04-2016	31-03-2017
Debtors	1,60,000	2,40,000
Petty Cash	1,600	1,200
Furniture	(?)	1,08,000
Stock of goods	48,000	1,52,000
Pre-paid insurance	1,600	1,200
Outstanding wages	800	400

Transactions during the year :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Goods sent to branch	7,20,000	Expenses paid for branch :	
Goods return by branch	48,000	Wages	4,800
Goods return by customer	18,000	Rent	8,000
Collection (it includes Rs. 4,000 of bad debts return)	4,04,000	Salary	24,000
Discount allowed	2,000	Insurance	12,000
Bad debts written off	1,200	Packing Expenses	10,000
Cash sales	1,63,600		

10% depreciation is deducted for the furniture. From the above information, prepare branch account, Branch Trading and Profit and Loss Account with necessary calculations.

- 3 From the following information, prepare sales ledger adjustment account in the general ledger and General Ledger Adjustment Account in the Bought Ledger :

Balances as on 01-04-2016 :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Debtors balance (Dr.)	4,90,000	Creditors balance (Cr.)	5,70,000
Creditors balance (Dr)	16,000	Debtors balance (Cr.)	13,000

Transactions during the year 2016-17 :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Sales	7,92,000	Discount disallowed by	
Purchase	6,80,000	creditors	4,000
Cash received from		Sales return	9,000
debtors	2,44,000	Purchase return	21,000
Paid to creditors	3,62,000	Bills receivable	
Bills Receivable		received	2,40,000
Dishonoured	21,000	Bills payable	
Discount allowed to		accepted	1,20,000
debtors	13,000	Cash paid to debtors	9,000
Discount allowed to		Cash received from	
debtors disallowed		creditors	12,000
later on	6,400	Bills receivable	
Discount received	24,500	endorsed	48,000
Bad debts written off	9,200	Endorsed bills	
Bad debts return	8,000	dishonoured	28,000
Transfer from debtors		Debit balance of	
ledger to creditors		creditors	
ledger	2,80,000	(As on 31-03-2017)	4,000
Debtors balance (Cr.)			
(As on 31-03-2017)	4,000		

OR

- 3** From the following information, prepare Bought Ledger **15**
Adjustment Account in the General Ledger and General
Ledger Adjustment Account in the Sales Ledger :
Balances as on 01-04-2016 :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Debtors balance (Dr.)	3,50,000	Debtors balance (Cr.)	6,400
Creditors balance (Dr.)	4,000	Creditors balance (Cr.)	5,50,000

Transactions during the year 2016-17 :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Credit Purchase	5,04,000	Transfer from debtors	
Credit Sales	5,64,000	ledger to creditors	
Sales return	4,000	ledger	2,48,400
Cash sales	1,00,000	Cash paid to creditors	2,54,000
Purchase return	14,000	Bills receivable	
Cash purchase	55,000	received	34,000
Bad debts written off	4,200	Bills receivable	
Discount allowed to		dishonoured	4,000
debtors disallowed		Bills payable accepted	1,48,000
later on	2,000	Discount allowed to	
Cash given to debtors	500	debtors	4,200
		Cash received from	
		debtors	1,40,000
		Discount received from	
		creditors	20,000
		Bad debts reserve	10,000

4 Write short notes : (any **three**) **15**

- (1) Treasury
- (2) Benefits of Computerized Accounting System
- (3) Comptroller and Auditor General of India
- (4) Limitations of Computerized Accounting System
- (5) Branches of Indian Audit and Accounting Departments